

PL

Lublin ®
MIASTO INSPIRACJI

LUBLIN

MIASTO
INSPIRACJI

Lublin jest miastem o wielowiekowej tradycji. Świadkiem jego bogatej historii jest unikatowe Stare Miasto z kamienicami pamiętającymi czasy renesansu.

Magiczny klimat Lublina tworzą dziedzictwo Jagiellonów i do dziś widoczne materialne ślady przenikania się kultur i religii. Lublin to miasto niezwykłych doznań i miejsce, w którym znajdziesz inspirację do twórczego działania.

Ze względu na położenie geograficzne przy wschodniej granicy Unii Europejskiej, Lublin jest ważnym ośrodkiem współpracy krajów Europy Wschodniej i Zachodniej.

**DWORZEC
LUBLIN**

www.dworzec.lublin.eu

PRZEJŚCIA GRANICZNE W WOJ. LUBELSKIM:

Dorohusk (drogowe i kolejowe), tel. +48 82 566 62 00
Zosin (drogowe), tel. +48 84 651 43 20
Hrebenne (drogowe i kolejowe), tel. +48 84 667 45 00
Hrubieszów (kolejowe), tel. +48 84 696 64 40
Dołhobyczów (drogowe), tel. +48 84 653 14 00
Terespol (drogowe i kolejowe), tel. +48 83 377 270
Sławatycze (drogowe), tel. +48 83 376 82 00
Kukuryki (drogowe), tel. +48 83 375 82 30

MIĘDZYNARODOWY PORT LOTNICZY:

Port Lotniczy Lublin
ul. Króla Jana III Sobieskiego 1, 21-040 Świdnik
www.airport.lublin.pl

LUBELSKI ROWER MIEJSKI:

www.lubelskirower.pl
Biuro Obsługi Klienta LRM – czynne całodobowo
poza sezonem: tel.: +48 81 440 20 20

STREFA PŁATNEGO PARKOWANIA:

www.spp.lublin.pl

Biuro Strefy Płatnego Parkowania w Lublinie
ul. Lubartowska 72A
20-094 Lublin, tel. 81 781 62 82

Zasoby historyczne i edukacyjne miasta oraz jego otwartość i gościnność przyciągają tutaj zarówno ludzi młodych, którzy chcą się rozwijać intelektualnie, jak i twórców szukających inspiracji. Lublin, ze swoją ofertą teatrów, galerii, muzeów, filharmonii i sceną operowo-operetkową, jest niewątpliwym centrum życia kulturalnego w tej części Polski. Ciesząc się popularnością i uznaniem międzynarodowe festiwale odbywają się tutaj niemal przez cały rok.

Dzięki bogactwu i różnorodności wydarzeń kulturalnych oraz energii młodych ludzi, Lublin jako pierwsze miasto w Polsce zyskał tytuł Europejskiej Stolicy Młodości 2023.

ŚLADAMI PRZESZŁOŚCI

Lublin to miasto o 700-letniej historii

Lublin to miasto o 700-letniej historii, które na przestrzeni dziejów było miejscem spotkań wielu narodów i religii. Według legendy ulokowany na siedmiu wzgórzach, współcześnie usytuowany geograficznie na obszarze Wyżyny Lubelskiej, Lublin swój rozwój zawdzięcza położeniu na szlaku handlowym. Szlak wiódł znad Morza Czarnego do Bałtyku i w głąb Europy. Już w XII w. na jednym z lubelskich wzgórz został wzniesiony pierwszy zamek, do którego w XIII wieku dobudowano murowaną wieżę mieszkalno-obronną (donżon) – zachowaną do dziś.

Miasto ulokowane na wzgórzach Wyżyny Lubelskiej, swój rozwój zawdzięcza położeniu na szlaku handlowym.

W XIV w., za panowania Kazimierza Wielkiego, ze względu na liczne najazdy Rusinów, Jadrzyngów, Litwinów i Tatarów, wzniesiono murowany zamek z kaplicą, a miasto otoczono murami obronnymi. Położenie Lublina na trasie z Wilna do Krakowa sprawiło, że gród cieszył się zainteresowaniem i opieką Jagiellonów, którzy podczas podróży często zatrzymywali się w tutejszym zamku. Szczególnymi względami darzył miasto król Władysław Jagiełło.

Tutaj, pod opieką Jana Długosza, wychowywali się synowie Kazimierza Jagiellończyka. Około 1520 roku Zygmunt Stary zapoczątkował przebudowę zamku na okazałą rezydencję królewską, zatrudniając m.in. włoskich mistrzów sprowadzonych z Krakowa.

UNIA POLSKO-LITEWSKA

W 1569 roku została w Lublinie podpisana unia polsko-litewska, powołująca do życia Rzeczpospolitą Obojga Narodów. To wydarzenie upamiętnia dziś pomnik Unii Lubelskiej na placu Litewskim, któremu przyznano Znak Dziedzictwa Europejskiego.

Znak Dziedzictwa Europejskiego

Decyzją międzynarodowego panelu ekspertów, działającego przy Komisji Europejskiej, Lublin jako miejsce podpisania unii polsko-litewskiej – wyjątkowego symbolu pokojowej i demokratycznej integracji dwóch krajów, zróżnicowanych religijnie i etnicznie – otrzymał Znak Dziedzictwa Europejskiego. Idee te są reprezentowane materialnie przez zachowane w krajobrazie miasta zabytki, będące świadkami zawarcia unii lub ją upamiętniające.

Obiektami oznaczonymi Znakiem Dziedzictwa Europejskiego są: Kaplica Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim, Pomnik Unii Lubelskiej i kościół pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika wraz z klasztorem oo. Dominikanów.

Uroczyste wręczenie Znak Dziedzictwa Europejskiego miało miejsce 15 kwietnia 2015 roku w Solvay Library w Brukseli.

Wyjątkowo liczną społeczność miasta tworzyli Żydzi

W Lublinie żył m.in. Jakub Icchak Horowic (1745–1815), powszechnie uważany za ojca chasydyzmu w Królestwie Polskim. Wielu twierdziło, że miał dar jasnowidzenia, nazywano go więc Widzącym z Lublina.

Dzielnica żydowska rozpościerała się na terenach wokół zamku. Jej centralnym traktem była ul. Szeroka, biegnąca środkiem obecnego placu zamkowego, wytyczona prawdopodobnie jeszcze przed 1564 rokiem. Tu budowali swoje domy najbogatsi mieszkańcy. Lubelska gmina żydowska słynęła – nie tylko w Polsce – z Akademii Talmudycznej. Najbardziej znanym obiektem dzielnicy żydowskiej była Synagoga Maharszala zwana Wielką. Dziś nie ma już ulic Szerokiej i Jatecznej, a tam, gdzie stała Wielka Synagoga, znajduje się pamiątkowa tablica.

LATARNIA PAMIĘCI

W miejscu skrzyżowania ulic Podwale i nieistniejącej już Krawieckiej w 2004 roku stanęła Latarnia Pamięci, która niczym ner tamid – żydowskie wieczne światło – nigdy nie gaśnie. Upamiętnia wszystkich przedwojennych mieszkańców lubelskiej dzielnicy żydowskiej – ofiary Holocaustu.

Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie, zlokalizowany w budynku bramy miejskiej, która przez wieki stanowiła przejście między lubelskim światem żydowskim i chrześcijańskim, zachowuje pamięć o mieszkańcach różnych wyznań, języków i kultur. Wystawa stała Ośrodka – „Lublin. Pamięć Miejsca” opowiada o mieszkańcach dzielnicy żydowskiej, ich życiu codziennym i tradycjach. Część wystawy poświęcono także zagładzie społeczności żydowskiej.

II wojna światowa zakończyła się zagładą lubelskich Żydów

Niemcy utworzyli w Lublinie getto, które zostało zlikwidowane w 1942 roku. Większość Żydów lubelskich (ok. 26 tys.) została deportowana do Bełżca, gdzie zginęli w komorach gazowych obozu śmierci. Około 8 tys. Żydów zostało zamordowanych w obozie koncentracyjnym na Majdanku. Życie straciło tam blisko 80 tys. osób różnych narodowości z 26 państw Europy – Żydzi, Polacy, Rosjanie, Białorusini i Ukraińcy. Dziś w miejscu byłego hitlerowskiego obozu koncentracyjnego mieści się Państwowe Muzeum na Majdanku. Męczeństwo ofiar hitlerowskiego ludobójstwa upamiętniają: teren byłego obozu z barakami i strażniczymi wieżyczkami, ogrodzony kolczastym drutem, oraz monumentalny pomnik i mauzoleum z prochami pomordowanych.

Jeszywas Chachmej Lublin

Dawna Uczelnia Mędrców Lublina świadczy o ogromnym znaczeniu przedwojennej diaspory żydowskiej w Lublinie.

Ten duży gmach, oddany do użytku w 1930 roku, postawiono ze składek społeczności żydowskiej z całego świata. Uczelnia nawiązywała do chlubnych tradycji nauk talmudycznych, które rozwijane były w Lublinie w okresie staropolskim. Była to największa i najbardziej prestiżowa szkoła rabinacka na świecie. Uchodziła za jedną z najnowocześniejszych tego typu szkół, a jej absolwenci byli cenionymi rabinami. Językiem wykładowym był hebrajski, na co dzień zaś posługiwano się jidysz. Uczelnia działała do 1939 roku. Wewnątrz zachowała się dawna aula, pełniąca niegdyś funkcję synagogi. Budynek, zajmowany po II wojnie światowej przez Akademię Medyczną, został w 2003 roku zwrócony gminie żydowskiej.

LUBLIN TURYSTYCZNY

Stare Miasto

Lubelskie Stare Miasto należy do najpiękniejszych w Polsce. Wejścia do niego strzeże sędziwa Brama Krakowska – jedna z architektonicznych wizytówek miasta, która wraz z murami obronnymi została wzniesiona w XIV w.

Stare Miasto zachwyca autentycznością. Do dziś zachowały się średniowieczny układ przestrzenny oraz renesansowe kamienice zachwycające bogactwem zdobień, m.in. Konopniców (Rynek 12), Klonowica (Rynek 2) czy Lubomelskich (Rynek 8).

SZTUKMISTRZ Z LUBLINA
 Czy wiesz, że spacerując uliczkami Starego Miasta, możesz spotkać Sztukmistrza? Spójrz w górę, a zobaczysz jedną z jego sztukek... Rzeźba, przedstawiająca Jaszę Mazura, czyli słynnego bohatera powieści „Sztukmistrz z Lublina” autorstwa noblisty Isaaca Bashevisa Singera (1902–1991), zamieszkała się na ulicy Grodzkiej.

Muzeum Narodowe w Lublinie

Dzisiejsza bryła Zamku Lubelskiego to efekt carskiej przebudowy z XIX w. Zamek stał tu jednak jeszcze w średniowieczu.

Choć w XVI w. zyskał cechy królewskiej rezydencji, w kolejnych stuleciach popadał w ruinę. Pod zaborami stał się więzieniem i funkcję tę pełnił aż do czasów stalinowskich. W 1957 roku zamek został siedzibą Muzeum Lubelskiego, dziś Muzeum Narodowego w Lublinie, w którym prezentowane są malarstwo, rzemiosło artystyczne, zbiory etnograficzne, archeologiczne i numizmatyczne, a także biograficzno-literackie i militarne. Perłą kolekcji jest obraz Jana Matejki „Unia Lubelska”.

Kaplica Trójcy Świętej

To jeden z najcenniejszych zabytków sztuki średniowiecznej nie tylko w Polsce, ale i w Europie. Kaplica została wzniesiona przez króla Kazimierza Wielkiego, a jej wnętrza do dziś zdobią wspaniałe bizantyńsko-ruskie freski, ufundowane przez króla Władysława Jagiełłę. Jest to unikatowe na miarę europejską świadectwo przenikania się kultur Wschodu i Zachodu.

Donżon

Wieża główna (donżon) lubelskiego zamku, wzniesiona przy południowym zboczu wzgórza, powstała w XIII w. jako budowla obronno-mieszkalna. To cenny zabytek sztuki romańskiej, jedna z najstarszych budowli na Lubelszczyźnie i najstarszy zachowany w całości zabytek architektury murowanej w Lublinie. Donżon ma trzy kondygnacje nadziemne, a jego mur liczy prawie 3,5 metra grubości. Od lata 2012 roku jego wnętrze jest dostępne dla zwiedzających. Kto pokona niewymiarowe schody wieży i różnicę poziomów ok. 30 m, może spojrzeć na miasto z tarasu widokowego, który utworzono na szczycie wieży.

Trybunał Koronny

Pośrodku staromiejskiego rynku wznosi się gmach Trybunału Koronnego. Dziś znajduje się w nim m.in. Urząd Stanu Cywilnego. Trybunał w Lublinie został ustanowiony w 1578 roku i był najwyższą instancją sądową dla małopolskiej szlachty. Z budynkiem związana jest jedna z najsłynniejszych lubelskich legend. Według niej, w 1637 roku odbył się tu „diabelski sąd”, który w sprawie sporu biednej wdowy z bogatym szlachcicem wydał bardziej sprawiedliwy wyrok niż przekupni sędziowie. Dowodem szatańskiej interwencji jest ślad czarnej łapy wypalony w blacie stołu, który do dziś można obejrzeć w Muzeum na Zamku.

TRASA PODZIEMNA

Ponad 200-metrowa trasa turystyczna biegnąca pod rynkiem i kamienicami Starego Miasta ma swój początek w podziemiach Trybunału Koronnego. Trasa powstała w wyniku połączenia kilkunastu z licznych staromiejskich piwnic, których historia sięga początku XVI w., czyli czasu największej świetności Lublina. Spacer trasą podziemną pozwala na poznanie historii miasta. W piwnicach znajduje się ruchoma makieta wielkiego pożaru Lublina, stworzona na podstawie obrazu z Bazyliki oo. Dominikanów.

Plac Po Farze

Plac położony jest w najstarszej części lubelskiego Starego Miasta. Jego nazwa pochodzi od funkcji stojącego tu od XII wieku kościoła parafialnego pw. św. Michała Archanioła – kościoła farnego, czyli najważniejszej świątyni w mieście. Bryła świątyni do momentu rozbiórki w poł. XIX w. stanowiła wyróżnik sylwetki Lublina. Obecnie na placu zobaczyć można rekonstrukcję zarysu fundamentów kościoła oraz jego makietę wykonaną z brązu. Z tarasu widokowego przy placu rozpościera się wspaniała panorama na wschodnią część Lublina, wzgórze Czwartek z kościołem pw. św. Mikołaja oraz Zamek Lubelski z donżonem i Kaplicą Trójcy Świętej.

Archikatedra

Archikatedra pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty powstała w latach 1586–1625. Budowę renesansowo-barokowej świątyni zrealizowano dla zakonu jezuitów sprowadzonych do Lublina w 1582 roku. Kościół wzniesiono, inspirować się projektem rzymskiego kościoła Il Gesù – prototypu wielu barokowych świątyni jezuitów w Europie. Po obu stronach imponującej nawy biegną rzędy bocznych kaplic, a prezbiterium zakończone jest eliptyczną absydą. Pożar Lublina z 1752 roku zniszczył kościół i jego bogate wyposażenie. Pięcioletnią odbudowę świątyni zakończyło wykonanie przez Józefa Meyera iluzjonistycznej polichromii, którą możemy podziwiać do dziś. Pierwsza poł. XIX wieku przyniosła zmiany w fasadzie świątyni. Budowla zyskała wówczas sześciokolumnowy portyk autorstwa włoskiego architekta Antonia Corraziego.

Osobliwością lubelskiej katedry jest tzw. zakrystia akustyczna. Warto też zwiedzić podziemia kościoła, w których znajdują się groby zasłużonych dostojników kościelnych, m.in. abp. Józefa Życińskiego.

Wieża Trynitaraska

Neogotycka wieża jest najwyższym, zabytkowym punktem widokowym Lublina.

Z wysokości 40 m widać rozległą panoramę miasta. Nazwa budowli pochodzi od zakonu trynitarzy, którzy zajęli pojezuickie zabudowania klasztorne po kasacji jezuitów i opuszczeniu przez nich Lublina w 1774 roku. W wieży mieści się obecnie Muzeum Archidiecezjalne Sztuki Religijnej z kolekcją zabytkowych przedmiotów użytku religijnego: obrazów, ikon, rzeźb. W jego zbiorach znajdują się także dzwony, m.in. największy z lubelskich dzwonów Maria, który rozbrzmiewa tylko podczas wyjątkowych uroczystości. W muzeum można znaleźć również atrakcje turystyczne: historyczną oś czasu, modele 3D wieży z różnych okresów oraz animacje legend lubelskich.

Bazylika oo. Dominikanów

Kościół klasztorny pw. św. Stanisława Biskupa Męczennika to jeden z najcenniejszych obiektów sakralnych w Lublinie. Kościół i klasztor ufundował w 1342 roku król Kazimierz Wielki. Po podpisaniu dokumentu unii lubelskiej, w murach tej świątyni odprawiono nabożeństwo dziękczynne, w którym uczestniczył król Zygmunt August. Już wtedy lubelski kościół dominikanów cieszył się międzynarodową sławą za sprawą przechowywanych w nim relikwii Krzyża Świętego, jednych z największych na świecie. Według lubelskich legend, z obecnością relikwii wiąże się wiele cudownych wydarzeń. Jedną z opowieści mówi o tym, że od tragicznego pożaru mającego miejsce 2 czerwca 1719 roku miasto uratowała procesja z relikwiarzem. Niestety, w 1991 roku relikwie zostały skradzione.

Lubelski zespół klasztorny dominikanów można zwiedzać prawie w całości, z galerią malarstwa i skarbcem klasztornym włącznie.

POŻAR LUBLINA

Obraz anonimowego twórcy „Pożar Miasta Lublina” (1. poł. XVIII w.) jest ważnym ikonograficznym źródłem wiedzy o XVIII-wiecznym Lublinie – jego architekturze, mieszkańcach, ich obyczajach i życiu codziennym. Płótno znajduje się w Kaplicy Szaniawskich w lubelskim kościele dominikanów.

Co roku, w rocznicę pożaru, wieczorem z Bazyliki oo. Dominikanów wyrusza wyjątkowa procesja upamiętniająca niezwykle wydarzenia. Jej uczestnicy, ubrani w stroje z epoki, podążają trasą sprzed 300 lat.

Teatr Stary

Obiekt wybudowany w 1822 roku to najstarszy, po krakowskim Teatrze Starym, zachowany budynek teatralny w Polsce.

Od początku działalności funkcjonował jako instytucja impresaryjna, wynajmująca swoją scenę wędrownym trupom dramatycznym z całego kraju. Na scenie teatru występowali m.in. Ludwik Solski, Gabriela Zapolska, Ester Rachel i Ida Kamińskie. Od 1907 roku teatr działał również jako jedno z pierwszych kin w Polsce. Jego pierwotna nazwa – Théâtre Optique Parisien z biegiem lat zmieniała się na: Panteon, Wiedza, Adria i Rialto. Po wojnie, aż do roku 1981, budynek funkcjonował jako Kino Staromiejskie. Przez następne 30 lat pozostawał zamknięty, czekając na gruntowny remont. Od 2012 roku – jako Teatr Stary – ponownie jest otwarty dla publiczności i tętni życiem. Obecnie, poza bogatym programem teatralnym, odbywają się tu koncerty, projekcje filmowe, debaty o kulturze i literaturze oraz spotkania dla dzieci. Turyści mogą zwiedzić salę widowiskową, teatralne kulisy oraz wystawę archeologiczną w foyer.

OKNA INSPIRACJI

Spacerując po zaułkach Starego Miasta, możesz dostrzec spoglądające z okien pogodne twarze lublinian.

Historia zdjęć umieszczonych w oknach staromiejskich kamienic ma początek w 2010 roku, kiedy podczas remontu kamienicy przy Ryнку 4, dokonano niezwykłego odkrycia. Pod parapetem jednego z okien znaleziono kolekcję szklanych negatywów z wizerunkami mieszkańców Lublina. Odkrycie stało się niesamowitą okazją do zaprezentowania ukrytych przez wiele lat fotografii. W oknach kamienicy Rynek 4 zamontowano pierwsze cztery reprodukcje. Niedługo później na Starym Mieście pojawiło się kilkanaście kolejnych fotografii. Niejednokrotnie mieszkańcy Lublina rozpoznawali na nich swoich przodków, a sam zbiór zdjęć stał się inspiracją dla twórców filmów dokumentalnych oraz opracowań książkowych. Kolekcję fotografii można obejrzeć na stronie Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”.

Dom Słów – Izba Drukarstwa

Izba Drukarstwa prowadzona przez Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” mieści się w pomieszczeniach przedwojennej drukarni „Popularna” (Żmigród 1). Zgromadzono tu zabytkowe maszyny i urządzenia drukarskie, zecerskie i intrologatorskie, które tworzą ekspozycję, a w czasie warsztatów edukacyjnych wykorzystywane są w swoich pierwotnych funkcjach. Izba Drukarstwa i funkcjonujący przy niej Dom Słów zajmują się ochroną dziedzictwa kulturowego związanego z książką oraz popularyzacją wiedzy na temat roli słowa mówionego i drukowanego w kulturze i życiu społecznym.

LUBLIN ZIELONY

Zalew Zemborzycki i Las Dąbrowa

Mówiąc o zalewie, mieszkańcy Lublina najczęściej używają określenia „lubelskie morze”. Jest to ulubione miejsce miłośników spacerów i leśnych wędrówek. Akwen leży w sąsiedztwie lasu Dąbrowa, Starego Gaju i lasu Rudki, a cały kompleks przyrodniczy współtworzy Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu. Warto dodać, że na terenie ośrodka wypoczynkowego „Marina” rosną zespoły lip, kasztanowców i topoli wpisane na listę lubelskich pomników przyrody.

Ogród Saski

Ogród Saski to zielona enklawa w centrum Lublina.

Założenie w stylu angielskim, projektu inż. Feliksa Bieczyńskiego, powstało w 1837 roku. Park cieszył się ogromną popularnością wśród lublinian i stał się atrakcyjnym miejscem wypoczynku. Z biegiem lat zaczęto go nazywać Ogrodem Saskim, aby poprzez nawiązanie do nazwy warszawskiego ogrodu podkreślić prestiż tego miejsca. Znaczną część parku stanowi starodrzew (topola biała w południowej części parku została uznana za pomnik przyrody). W Ogrodzie Saskim znajduje się również Muszla Koncertowa im. Romualda Lipki – miejsce koncertów, spektakli i wydarzeń festiwalowych.

Wąwozy

To cecha charakterystyczna wyżynnego ukształtowania terenu Lublina. Naturalne suche doliny zyskały w ostatnich latach nowe życie. Powstały w nich parki ze ścieżkami spacerowymi i rowerowymi, siłowniami na świeżym powietrzu, placami zabaw i wybiegami dla psów. Wąwozy porastają naturalne łąki i rabaty kwiatowe.

MIĘSKIE PASIEKI

Region lubelski słynie ze swoich tradycji pszczelarskich. Pasieki powstały także w mieście. Znajdziecie je m.in. na zielonym dachu Centrum Spotkania Kultur, w Ogrodzie Botanicznym UMCS, czy na dachu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Park Ludowy

Park w okolicach Bystrzycy powstał w latach 1950–1957 w tzw. czynie społecznym. Był miejscem koncertów i pikników rodzinnych, a tłumy przyciągała do niego kawiarnia zlokalizowana w samolocie DC3. W 2020 roku zakończyła się rewitalizacja Parku Ludowego, podczas której powstały ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne, park wodny, nowoczesna kładka i nowe przystanie kajakowe na rzece.

EKO KOMUNIKACJA – TROLEJBUSY

Lublin to jedno z trzech miast w Polsce, w których możesz przejechać się autobusem na szelkach! Nowoczesny tabor elektrycznych trolejbusów to wizytówka Lublina.

Muzeum Wsi Lubelskiej

W dzielnicy Sławinek, na powierzchni 27 ha, zgromadzono unikatową ekspozycję dokumentującą życie dawnych mieszkańców Lubelszczyzny. W skansenie znajdziesz urokliwe stare młyny, wiejskie zagrody i chaty kryte strzechą. W nowo powstałym sektorze Miasteczko ulokowano 46 obiektów architektonicznych charakterystycznych dla małych prowincjonalnych miast Europy Środkowej lat 30. XX w. Zgromadzone zabytki powstały w południowo-wschodniej Polsce oraz na terenie sąsiadujących z nią regionów. Wydaje się, że Muzeum Wsi Lubelskiej to miejsce, w którym czas się zatrzymał, jednak podczas organizowanych tu sianokosów, żniw czy dożynek zabytkowe budynki znowu tętnią życiem.

ULICA OGRODOWA

Za najbardziej zieloną w Śródmieściu uznawana jest ulica Ogrodowa. Pierwsze wille i modernistyczne kamienice lubelskich lekarzy, architektów i profesorów tutejszego liceum powstały w początkach XX wieku. Jak wskazuje nazwa ulicy, okazałe budynki okalają wspaniałe zadrzewione ogrody.

Ogród Botaniczny UMCS

Zielona oaza położona w dolinie rzeki Czechówki daje wytchnienie od ulicznego zgiełku miasta. Na 25 ha rośnie około 6,5 tys. gatunków i odmian roślin pochodzących ze wszystkich stron świata. Ogród urzeka tajemniczymi ścieżkami ginącymi w gąszczu roślin, głębokimi wąwozami, śpiewem ptaków i szumem strumyka. W znajdującym się na jego terenie zabytkowym Dworku Kościuszków można zorganizować uroczystości i imprezy plenerowe.

MAPA TURYSTYCZNA CENTRUM LUBLINA

LEGENDA

HISTORIA

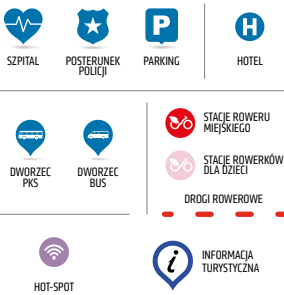
- Zamek Lubelski – Zamkowa 9
 - Kaplica Trójcy Świętej
 - Baszta Zamkowa (Donżon)
- Wieża Trynitaraska – Królewska 10
- Trybunał Koronny (Stary Ratusz) – Rynek 1
- Brama Grodzka – Grodzka 21
- Plac Rybny – Rybna
- Plac Po Farze – w pobliżu ul. Grodzkiej 11
- Brama Krakowska – Bramowa 2
- Nowy Ratusz – Plac Króla Władysława Łokietka 1
- Mały Ratuszek – Archidiakańska 5
- Baszta Półokrągła (Gotycka) – Jezuitska 5/7
- Pomnik Unii Lubelskiej – Plac Litewski
- Pałac Lubomirskich – Plac Litewski 3
- Pałac Książąt Czartoryskich – Plac Litewski 2
- Muzeum Narodowe w Lublinie – Zamkowa 9
- Podziemia Browaru Perła – Bernardyńska 15
- Muzeum Narodowe w Lublinie, Oddział – Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem” – Uniwersytecka 1
- Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza – Złota 3
- Lubelska Trasa Podziemna – Rynek 1
- Muzeum Historii Miasta Lublina – Bramowa 2
- Muzeum Archidiecezjalne Sztuki Religijnej – Wieża Trynitaraska – Królewska 10
- Zdrój na Placu Dworcowym
- Izba Drukarstwa – Dom Słów – Żmigrod 1
- Apteka Muzeum – Grodzka 5a
- Archikatedra Lubelska – Królewska 10
- Bazylika oo. Dominikanów pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego – Złota 9
- Kościół pw. Świętego Ducha – Krakowskie Przedmieście 1
- Kościół pw. św. Wojciecha – Podwałe 15
- Kościół pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła oraz klasztor oo. Kapucynów – Krakowskie Przedmieście 42
- Kościół pw. Wniebowzięcia NMP Zwycięskiej – Narutowicza 6
- Kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP – Staszica 16a
- Kościół pw. Nawrócenia św. Pawła – Bernardyńska 5
- Dawny Kościół pw. św. Kazimierza i klasztor oo. Reformatörów – Bernardyńska 15
- Kościół ewangelicko-augsburski pw. Trójcy Świętej – Ewangelicka 1
- Kościół pw. Świętego Krzyża – Radziszewskiego 7
- Kościół pw. św. Józefa Oblubienica NMP – Świętoduska 14
- Katedra Prawosławna Przemienienia Pańskiego – Rуска 15
- Izba Pamięci Żydów Lublina (Synagoga Chwera Nosim w Lublinie) – Lubartowska 10
- Dawny Żydowski Dom Sierot – przy zbiegu Grodzkiej 11 i Placu Po Farze
- Budynek dawnej siedziby Centralnego Komitetu Żydów w Polsce oraz Wojewódzkiego Komitetu Żydów w Lublinie – róg ul. Rybnej i Noworybnej
- Plan dawnej Dzielnicy Żydowskiej – Plac Zamkowy
- Pomnik Ofiar Getta – przy skrzyżowaniu Radziwiłłowskiej i Niecałej
- Latarnia Pamięci – Podwałe
- Cmentarze przy ul. Lipowej – Lipowa 16
 - cmentarz rzymskokatolicki
 - cmentarz ewangelicko-augsburski
 - cmentarz prawosławny
 - cmentarz wojskowo-komunalny

KULTURA

- Teatr im. Juliusza Osterwy – Gabriela Narutowicza 17
- Teatr Stary w Lublinie – Jezuitska 18
- Teatr Muzyczny w Lublinie – Marii Curie-Skłodowskiej 5
- Teatr im. H. Ch. Andersena – Plac Teatralny 1
- Cinema City Lublin – Lipowa 13
- Kino BAJKA – Radziszewskiego 8
- Wirydarz – Grodzka 19
- Galeria Saska – ogrodzenie Ogrodu Saskiego przy Al. Racławickich
- Galeria Biała – Peowiaków 12
- Galeria Przy Bramie – Grodzka 36
- Galeria Gardzienice – Grodzka 5a
- Galeria Sztuki Ludowej – Grodzka 14
- Centrum Spotkania Kultur w Lublinie – Plac Teatralny 1
- Centrum Kultury w Lublinie – Peowiaków 12
- Warsztaty Kultury – Grodzka 5a
- Ósrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” – Grodzka 21
- Filharmonia im. H. Wieniawskiego w Lublinie – Marii Curie-Skłodowskiej 5

UCZELNIE WYŻSZE

- Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II – Aleje Radławickie 14
- Uniwersytet Medyczny w Lublinie – Aleje Racławickie 1
- Lubelskie Centrum Konferencyjne – Grottegra 2

1 KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI

2 UNIWERSYTET MEDYCZNY

14 CENTRUM SPOTKANIA KULTUR

9 17 CENTRUM KULTURY

1 TEATR IM. JULIUSZA OSTERWY

7 BRAMA KRAKOWSKA

24 ARCHIKATEDRA LUBELSKA

2 20 WIEŻA TRYNITARSKA

3 TRYBUNAŁ KORONNY

25 BAZYLIKA OO. DOMINIKANÓW PW. ŚW. STANISŁAWA BISKUPA I MĘCZENNIKA SANKTUARIUM RELIKWII DRZEWA KRZYŻA ŚWIĘTEGO

4 BRAMA GRODZKA

1 14 ZAMEK LUBELSKI MUZEUM NARODOWE W LUBLINIE

OGRÓD SASKI

KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE

ŚRÓDMIEŚCIE

STARE MIASTO

LUBLIN AKTYWNY

Przez cały rok Lublin ma do zaoferowania wiele atrakcji osobom, które lubią aktywnie spędzać wolny czas.

Lublin jest liczącym się ośrodkiem sportowym, w którym odbywają się wydarzenia o randze ogólnopolskiej i międzynarodowej.

W ostatnich latach na Arenie Lublin odbywały się mecze w ramach Mistrzostw Europy UEFA EURO U21 (2017) oraz Mistrzostw Świata FIFA U20 (2019), a na stadionie lekkoatletycznym można było podziwiać gwiazdy podczas 75. PZLA Mistrzostw Polski Juniorów U20 2021, 4. Mistrzostw Świata Nieśluszących w Lekkoatletyce (2021) i PZLA Drużynowych Mistrzostw Polski - Finału Ekstraklasy Ligi Lekkoatletycznej 2020 i 2021. Z kolei AQUA Lublin gościła m. in. Główne Mistrzostwa Polski Seniorów i Młodzieżowców w pływaniu (2022) oraz Mistrzostwa Polski w kat. Open i Młodzieżowców (2024). W 2021 i 2022 roku Lublin znalazł się na trasie Tour de Pologne, a w 2024 gościł Tour de Pologne Women 2024.

Hala Globus niejednokrotnie wypełniała się kibicami reprezentacji Polski w koszykówce, a w 2023 roku rozgrywki Mistrzostw Świata do lat 23 w koszykówce 3x3 kobiet i mężczyzn odbywały się u podnóża Zamku Lubelskiego.

Aleksandra Mirosław polska Spiderwoman na co dzień trenuje na ścianie wspinaczkowej w Lublinie, zawodniczka uprawiająca wspinaczkę sportową na szybkość. Dwukrotna mistrzyni świata w tej konkurencji (2018, 2019), trzykrotna mistrzyni świata juniorów (2009, 2011 i 2013). Uczestniczka Letnich Igrzysk Olimpijskich Tokio 2020. Rekordzistka świata we wspinaczce na szybkość.

Tomasz Wójtowicz to jeden z najwybitniejszych siatkarzy na świecie – złoty medalista mistrzostw świata (1974) i igrzysk olimpijskich (1976). W 2002 roku jako pierwszy Polak trafił do Siatkarskiej Galerii Sław w Holyoke. Imię sportowca nosi lubelska Hala Sportowo-Widowiskowa „Globus”, a w 2021 roku siatkarzowi nadano tytuł „Honorowego Obywatela Miasta Lublin”. W 2022 roku powstała Fundacja Rozwoju Lubelskiej Siatkówki im. Tomasza Wójtowicza.

Wypoczynek nad wodą

Relaks nad wodą w pobliżu miasta umożliwia Zalew Zemborzycy ze znajdującymi się przy nim plażami, małą gastronomią, stanowiskami do grillowania oraz placami zabaw. Przy akwenu działają wypożyczalnie sprzętu wodnego (m.in. do windsurfingu), plażowego oraz rowerów górskich. Możesz trenować tutaj żeglarstwo, wybrać się kajakiem na urzekający spływ rzeką Bystrzycą albo spróbować swoich sił na trasach pobliskiego parku linowego. Wypoczywając nad zalewem, możesz też wybrać spacer jedną z okolicznych ścieżek pieszo-rowerowych lub spędzić czas w ośrodku „Słoneczny Wrotków”, z kompleksem nowoczesnych basenów, zjeżdżalnią, brodzikami i wyspą piratów dla dzieci.

Nie tylko dla rowerzystów

Dla miłośników aktywnego spędzania wolnego czasu miasto przygotowało wiele szlaków i ścieżek rowerowych. Wyjątkowo atrakcyjna trasa prowadzi wzdłuż Bystrzycy i dookoła zalewu. Inna, mierząca ok. 62 km, wiedzie od granic miasta do Nałęczowa i dalej przez Wąwolnicę aż do Kazimierza Dolnego nad Wisłą. Lublin od kilku lat rozwija także system rowerów miejskich, a od 2016 roku działa system aglomeracyjny, który łączy Lublin z Gminą Świdnik. Na entuzjastów ewolucji na deskorolkach, rollkach i rowerach czeka jeden z najnowocześniejszych w Polsce skateparków.

LUBLIN KULTURALNY

Lublin to najważniejszy ośrodek życia kulturalnego we wschodniej Polsce. Kultura miasta wyrasta z lokalnego kontekstu, który decyduje o jej autentyczności i oryginalności. Kulturalny Lublin integruje i otwiera się na spotkanie i dialog.

Duże festiwale, wydarzenia w salach teatralnych i koncertowych, spotkania w galeriach, wielkie widowiska i festiwale plenerowe w zabytkowych przestrzeniach miasta to tylko część bogatej oferty Lublina skierowanej do mieszkańców i turystów. Lubelska kultura to przestrzeń spotkania kultur, religii i różnorodności idei, która czerpiąc z bogatej historii i tradycji miasta, pobudza mieszkańców do odkrywania siebie, innych ludzi i świata.

Od maja do późnej jesieni ulice i place miasta stają się sceną dla wielu działań artystycznych, takich jak: **Lubelskie Spotkania Literackie – Miasto Poezji** (maj) – dziesiątki spotkań z poezją w przestrzeni miasta; **Noc Kultury** (czerwiec) – noc, która inspirowała do odkrywania Lublina na nowo lub po raz pierwszy; **Międzynarodowy Festiwal Renesansu** (czerwiec) – prezentacja bogactwa kultury dawnej; **Wschód Kultury – Inne Brzmienia Art'n' Music Festival** (czerwiec/lipiec) – najciekawsze zjawiska muzyczne na styku gatunków, tradycji i wpływów kulturowych; **Carnaval Sztukmistrzów** (lipiec) – wielkie widowiska i spektakle uliczne z pogranicza teatru i nowego cyrku; **Urban Highline Festival** – festiwal chodzenia po taśmach rozwieszonych między zabytkowymi kamienicami; **Festiwal Re:tradycja - Jarmark Jagielloński** (sierpień) – prezentacja kultury tradycyjnej poprzez muzykę, śpiew i taniec; **Festiwal Sztuki w Przestrzeni Publicznej – Otwarte Miasto** (wrzesień) – sztuka współczesna pojawiająca się w przestrzeni miasta.

Swoje miejsce w kalendarzu wydarzeń kulturalnych mają również festiwale prezentujące kulturę obecnych w Lublinie przedstawicieli mniejszości narodowych i etnicznych. Są to: **Wielokulturowy Lublin** (lipiec), **Lubliner Festival – Festiwal Kultury Żydowskiej** (sierpień) czy **Ukraina w Centrum Lublina** (listopad).

Wielbiciel muzyki tradycyjnej i folkowej zapraszamy na **Międzynarodowy Festiwal Muzyki Ludowej „Mikołajki Folkowe”** (grudzień), na którym rozbrzmiewa tradycyjna muzyka w nowoczesnych interpretacjach brzmieniowych, oraz na **Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne im. Ignacego Wachowiaka** (lipiec). Ciekawym połączeniem tradycji z nowoczesnością jest **Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej „Kody”** prezentujący dorobek twórców muzyki współczesnej czerpiących z archaicznych tradycji. Fanów muzyki jazzowej zainteresuje **Lublin Jazz Festival** (lipiec), muzyki bluesowej zaś – **Chatka Blues Festival** (wrzesień). Dużą dawkę muzyki klasycznej można usłyszeć podczas **Harmonii Starego Miasta** (luty–lipiec), **Ogólnopolskiego Przeglądu Hejnałów Miejskich** (sierpień), **Festiwalu „Tempus Paschale”** (kwiecień) oraz **Międzynarodowego Festiwalu „Andrzej Nikodemowicz – Czas i Dźwięk”** (wrzesień–październik).

LUBLIN FILMOWY

Lublin doskonale prezentuje się na ekranie. Filmowców przyciąga tu urok Starego Miasta, architektura, bogata historia i opowieści o niezwykłych mieszkańcach.

Lublin to także sztuka współczesna i szereg wydarzeń organizowanych przez **Galerię Labirynt**, **Galerię Białą** i **Lubelskie Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych**. Na uwagę zasługuje także oferta lubelskich kin studyjnych, a także tematyczne spotkania filmowe: **Lubelski Festiwal Filmowy** (listopad), **Demakijaż – Festiwal Kina Kobiet** (październik), cykl **Miasto Movie** (całoroczny), **Splat!FilmFest** (listopad) czy **Studenckie Konfrontacje Filmowe** (marzec). Lublin jest również jedynym miastem w tej części Europy, w którym odbywa się **Wschodnioeuropejski Konkurs Etud Nowocyrkowych CYRKULACJE** (październik) – święto cyrku współczesnego.

Miłośników teatru zapraszamy do jedyne w Lublinie teatru dramatycznego i repertuarowego – **Teatru im. Juliusza Osterwy**. Niesamowitym przeżyciem będzie odwiedzenie **Teatru im. H.Ch. Andersena** – miejsca, w którym teatr lalki animowanej przez aktora współistnieje z teatrem żywego planu, a tradycja zderza się z nowoczesnymi technikami multimedialnymi. **Teatr Stary**, poza bogatym programem teatralnym, proponuje koncerty, projekcje filmowe, rozmowy i spotkania dla dzieci. Jest również organizatorem **Festiwalu Danuty Szaflarskiej „Śleboda/Danutka”** (czerwiec/lipiec). Teatr w Lublinie obecny jest również podczas **Międzynarodowego Festiwalu „Konfrontacje Teatralne”** (październik), kiedy prezentowane są znakomite spektakle teatralne oraz wyjątkowego festiwalu sztuki tańca **Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca** (listopad).

Lublin grał różne miasta. W oskarowym **Lektorze** (S. Daldry) był niemieckim Neustadt, w **The Aryan Couple** (J. Daly) miastem węgierskim, a w **Wiośnie 1941** (U. Barbash) typowym miastem polskim. Był dzielnicą żydowską w **Kronice wypadków miłosnych** (A. Wajda), a **Sławie i Chwale** (K. Kutz) – Odessą i Kijowem. W filmie **Chopin pragnienie miłości** (J. Antczak) Lublin stał się Paryżem, z kolei w adaptacji **Ogniem i mieczem** (J. Hoffman) kaplica zamku lubelskiego przeistacza się w kaplicę zamku w Zbarażu. W filmie **Zieja** (R. Gliński) Lublin zagrał Słupsk i Watykan. Muzeum Wsi Lubelskiej było sceną dla **Wołynia** (W. Smarzewski) oraz filmu **1920. Bitwa Warszawska** (J. Hoffmann). Lublin często grał Warszawę – na przykład w serialu **Czarne Chmury**, **Wojenne dziewczyny** oraz w ekranizacji powieści **Kamienie na szaniec** (R. Gliński). Był XIX-wiecznym Krakowem w serialu **Młody Piłsudski** (J. Marszewski) oraz w serialu **Drogi wolności** (M. Migadza). Siebie zagrał w **Carte Blanche** (J. Lusiński), a także w komediach **Panie Dulskie** (F. Bajon), **Volta** (J. Machulski) oraz w **The Real Pain** (J. Eisenberg) oraz serialu **Matylda** (K. Lang). Ostatnio zagrał miasto na wschodzie przedwojennej Rzeczypospolitej w polsko-kanadyjskim filmie **Przysięga Ireny** (L. Archambault).

Podążając Lubelskim Szlakiem Filmowym, poznasz scenery realizowanych tu ponad 50 produkcji.

LUBLIN

LUBLIN

AKADEMICKI

Tradycje akademickie Lublina sięgają czasów renesansu. W tym czasie zaczęły tu powstawać rozpoznawalne poza granicami kraju uczelnie Akademia Talmudyczna (XVI w.), Kolegium Jezuitów (1582), Studium Generale (1644).

Lublin to miasto otwarte na studentów, w którym młodzi ludzie mogą realizować swoje pasje i naukowe ambicje

Aktualnie w Lublinie działa dziewięć uczelni (pięć publicznych i cztery niepubliczne), na których studiuje łącznie ponad 60 tys. studentów. Uczelnie wyróżniają się bogatym dorobkiem naukowo-badawczym, ocenianym w kraju i za granicą. Lubelscy żacy swoimi pasjami i potencjałem twórczym kreują wizerunek miasta przyjaznego, otwartego i innowacyjnego.

Lublin plasuje się w czołówce polskich miast pod względem poziomu umiędzynarodowienia uczelni

Co roku do miasta przybywa ponad 7 tys. studentów zagranicznych z ponad 100 krajów świata. Studenci chętnie wybierają Lublin z uwagi na komfort życia oraz wysoki poziom kształcenia. Aktywność społeczności studenckiej widoczna jest w inicjatywach takich jak Lubelskie Dni Kultury Studenckiej, podczas których organizowane są imprezy masowe: Juwenalia, Kozienalia, Medykalia, Feliniada czy KULTuralia.

Lublin popularyzuje naukę

Największym w regionie cyklicznym wydarzeniem promującym naukę jest Lubelski Festiwal Nauki, współorganizowany przez lubelskie uczelnie oraz Miasto Lublin. Celem Festiwalu jest popularyzowanie nauki jako interesującej ścieżki rozwoju i kariery poprzez prezentację najciekawszych projektów badawczych realizowanych na uczelniach i w jednostkach naukowych.

NAUKOWY

Współczesny świat niesie ze sobą wiele trudnych wyzwań. Dla Lublina i lubelskich uczelni są one inspiracją do wspólnych działań i poszukiwania nowych rozwiązań, które zmienią życie ludzi. Przez 100 lat dokonaliśmy wiele i zamierzamy kontynuować naszą misję. Razem stworzymy lepszą przyszłość!

Lublin kreuje nowe trendy w świecie dynamicznie rozwijającej się nauki i technologii

Sztuczna kość, która przyczyniła się do zrewolucjonizowania światowej medycyny, a także innowacyjne rozwiązania okulistyczne, są dziełem Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Naukowcy z Politechniki Lubelskiej opracowali ramię robota wykorzystywanego w produkcji precyzyjnych przedmiotów w branży elektronicznej, będącego również alternatywą protezy ręki dla osób z niepełnosprawnościami.

Lublin sukcesywnie wnosi swój wkład w działania na rzecz ochrony środowiska

Uniwersytet Przyrodniczy prowadzi prace w zakresie wytwarzania opakowań i materiałów biodegradowalnych oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii. Na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, z licznymi sukcesami, prowadzone są prace związane z technologiami fotonicznymi i światłowodowymi, zaś Politechnika Lubelska opracowała urządzenia do filtrowania i odzysku ciepła ze spalin odprowadzanych kominem.

Lubelscy naukowcy i ich osiągnięcia rozpoznawane są na arenie międzynarodowej

Wynalazki techniczne Politechniki Lubelskiej, potwierdzone patentami (np. urządzenie do plazmowania roślin, przetwornik dźwięku) są doceniane w ogólnopolskich i światowych rankingach. Uniwersytet Przyrodniczy przodkuje w dziedzinie tworzenia nowych ras zwierząt gospodarskich, które są regularnie nagradzane na Krajowych Wystawach Zwierząt Hodowlanych. Z kolei Katolicki Uniwersytet Lubelski prowadzi badania w zakresie neuroestetyki z użyciem eyetrackingu (śledzenie ruchów gałki ocznej) i opracowuje program rehabilitacji z użyciem fonogestów.

CZY WIESZ, ŻE...

Naukowcy z lubelskich uczelni mają w swoim dorobku znaczące osiągnięcia.

POLITECHNIKA LUBELSKA POJAZD WODOROWY HYDROS

Hydrogreen to zespół studentów Politechniki Lubelskiej, którym kieruje dr hab. inż. Jacek Czarnigowski, skupiający się na budowaniu innowacyjnych pojazdów startujących w prestiżowych, międzynarodowych zawodach Shell Eco-marathon. Hydros to pojazd napędzany ogniwami wodorowymi, zbudowany z nowoczesnych materiałów kompozytowych. Projekt zachwyca swoją ultraoszczędnością.

UNIwersYTET MEDYCZNY SZTUCZNA KOŚĆ

Prof. dr hab. Grażyna Ginalska wraz z zespołem opracowała biomateriał kośćozastępczy wobec tkanki kostnej organizmu. Materiał ten jest stosowany głównie w stomatologii implantacyjnej i ortopedii. Nie tylko zastępuje ubytki, ale i wspomaga naturalną odbudowę kości.

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI JANA PAWŁA II KOMUNIKACJA Z OSOBAMI Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

KUL zgłębia problematykę sztucznej inteligencji, dzięki której możemy śledzić linię wzroku osoby spoglądającej na obraz. Takie badania mają znaczenie przy analizie dzieł sztuki lub w tworzeniu reklam. Naukowcy wspierają również komunikację osób z niepełnosprawnościami. Stworzenie programu rehabilitacji z użyciem fonogestów – określonych ruchów jednej ręki, ułatwia porozumiewanie się z osobami nieznającymi języka migowego.

UNIwersYTET MARIII CURIE-SKŁODOWSKIEJ ŚWIATŁOWÓD

Pierwszy światłowod w Polsce został zaprojektowany i stworzony w 1978 roku przez pracowników Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Obecnie Lubelska Szkoła Światłowodów należy do grona światowych liderów technologii fotonicznej. W 2014 roku Uczelnia przedstawiła nową technologię wytwarzania polimerowych światłowodów mikrostrukturalnych, które ze względu na odmienne właściwości materiału mogą być wykorzystywane m.in. w medycynie.

UNIwersYTET PRZYRODNICZY OPAKOWANIA BIODEGRADOWALNE

Na Uniwersytecie Przyrodniczym prowadzone są badania nad wykorzystaniem komponentów roślinnych w procesie wytwarzania opakowań i materiałów biodegradowalnych chroniących naszą planetę. Wynaleziono tu między innymi ekologiczną folię ze skrobi termoplastycznej nieszkodliwej dla środowiska. Opracowane rozwiązania technologiczne znajdują zastosowanie także w gospodarce odpadowej oraz oczyszczaniu ścieków.

LUBLIN EUROPEJSKA STOLICA MŁODZIEŻY

Lublin został pierwszym miastem w Polsce wybranym na Europejską Stolicę Młodzieży.

Przyznanie tytułu Lublinowi na rok 2023 przez Europejskie Forum Młodzieży potwierdziło, że Lublin jest miastem otwartym i przyjaznym, odpowiadającym na potrzeby i aspiracje młodzieży. Miejscem, w którym młodzi ludzie, niezależnie od pochodzenia czy światopoglądu, mają swoją przestrzeń, czują, że są u siebie, a ich głosy są słyszane i doceniane.

W ramach projektu Europejska Stolica Młodzieży zrealizowano szereg inicjatyw odpowiadających na potrzeby młodych. Było to między innymi zaprojektowanie i udostępnienie specjalnych przestrzeni młodzieżowych, które mają inspirować, rozwijać i łączyć młodych ludzi. Powstałe do tej pory punkty już tworzą największą w Polsce sieć tego typu miejsc, a wciąż planowane jest otwarcie kolejnych.

PRZESTRZENIE MŁODZIEŻOWE

Hej!, ul. Peowiaków - punkt powstał jako pierwsze tego typu miejsce w mieście | **ReWir**, ul. Królowej Bony 8 | **Baza**, ul. Długa 88 | **Punkt Kultury**, ul. Skibińska 21 | **Prusa 2**, ul. B. Prusa 2 | **Kosmos**, al. Racławickie 33 | **Po prostu Fajne Miejsce**, ul. Jana Sawy 5 | **Piwnica Labiryntu**, ul. Popiełuszki 5.

Lista miejsc jest na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie

youth.lublin.eu

SMAKI LUBLINA

Kuchnia lubelska to mieszmasz smaków i wspomnienie dawnej wielokulturowości miasta

To kuchnia staropolska z wpływami kuchni kresowej, ormiańskiej i żydowskiej.

Tradycyjne kulinaria regionu oparte są na tutejszych produktach – ziemniakach, wieprzowinie, rybach słodkowodnych, serach, ziołach, miodzie, grzybach i kaszach.

HERBATA INSPIRACJI

Czy wiesz, że jednym z sensorów marki „Lublin. Miasto Inspiracji” jest czarna herbata o smaku winogronowym? Jej unikalny smak nie jest przypadkowy. Inspiracją stał się krzew winorośli znajdujący się w herbie Lublina. Zapytaj o herbatę inspiracji w Miejscach Inspiracji lub Punktach Informacji Turystycznej.

Cebularz – pszenny placek z cebulą i makiem, specjał XIX-wiecznej kuchni żydowskiej.

Forszmak – gęsta zupa na bazie pieczonych mięs i wędlin pokrojonych w kostkę, z kiszonym ogórkiem i cebulą, zaprawiona pomidorami.

Pierogi po lubelsku – pierogi z białym serem i kaszą gryczaną lub jaglaną, przygotowywane na słono albo słodko.

Karp po żydowsku, czyli gefilte fisz – kulki z mięsa karpia gotowane w wywarze rybnym, studzone i podawane z chrzanem na ciepło albo zimno.

Lubelszczyzna słynie z wybornych trunków – miodów pitnych, cydrów i piw rzemieślniczych. Wyżynne ukształtowanie terenu z dobrze nasłonecznionymi wzgórzami służy także uprawie winorośli, dzięki czemu na rynku można już spotkać regionalne wina.

MIEJSCA INSPIRACJI

Doskonałych restauracji i barów szukaj na Starym Mieście i w Śródmieściu, ale też poza utartymi szlakami. Zwróć uwagę na lokale, które otrzymały tytuły „Miejsca Inspiracji”.

Program realizowany przez Miasto Lublin wyróżnia restauracje, bary, enoteki, bistra i cukiernie, które pielęgnują dziedzictwo kulinarne regionu, serwując dania kuchni regionalnej, nierzadko w autorskich aranżacjach.

W Miejscach Inspiracji znajdziecie cebularze w formie dań i przystawek, potrawy nawiązujące do legend, a także klasyki regionu. Wyróżnione lokale w swoich wnętrzach tworzą klimat inspirowany Lublinem dawnym i współczesnym. Goszczą lokalnych artystów i angażują się w najważniejsze wydarzenia kulturalne.

Wśród laureatów edycji 2023-2025 znaleźli się:

Mandragora Restauracja Żydowska, Perłowa Pijalnia Piwa, 2 PiEr, Ansaldo, Legendy Miasta, Ostro, Perliczka, Wytrawny Bistro, Za Kulisami

Poznaj aktualne Miejsca Inspiracji na www.miejscainspiracji.lublin.eu i daj się zaczarować lubelskim smakom.

facebook.com/FontannaLublin

FONTANNA MULTIMEDIALNA

Zespół fontann na placu Litewskim należy do najnowocześniejszych obiektów tego typu nie tylko w Polsce, ale i w Europie. W każdy weekend od maja do września za pomocą ponad 300 dysz wodnych kreowane są niezwykle pokazy multimedialne, przybliżające historię miasta. Barwne widowiska są atrakcją zarówno dla dzieci, jak i dla dorosłych. Z dziesięciu spektakli dużą popularnością cieszy się „Czarcia Łapa” – pokaz inspirowany jedną z lubelskich legend, stworzony z myślą o najmłodszych widzach.

fontanna.lublin.eu

Różnorodna architektura i topografia Lublina, czyni go niezwykle atrakcyjnym dla turystów

APLIKACJA TURYSTYCZNY LUBLIN

To rozwiązanie zarówno dla turystów, jak i mieszkańców – wszystkich, którzy chcą samodzielnie eksplorować Lublin. Darmowa aplikacja to niezbędny współczesny spacerowicz. Podpowiada gdzie i co zjeść, w jakich wydarzeniach wziąć udział i jak zaplanować zwiedzanie. Zwolenników nowych technologii zainteresuje moduł rozszerzonej rzeczywistości (AR – ang. *Augmented Reality*), dzięki któremu za pomocą paru kliknięć można podziwiać krajobraz Lublina sprzed wieków i odkryć nieistniejące w przestrzeni dzisiejszego miasta miejsca.

Pobierz aplikację:
lublininfo.com/turystyczny-lublin-ar/

PRZEWODNICY INSPIRACJI

Lublin zwiedzisz z mapą i informatorem turystycznym w ręku. Jednak, żeby poznać charakter i odkryć największe tajemnice miasta, przyda Ci się asysta pełnych pasji specjalistów.

Tacy są Przewodnicy Inspiracji. W ich ofercie znalazło się łącznie prawie 70 tras tematycznych i ogólnych, które zaciekawiają m.in. miłośników kina, architektury, historii XX wieku, legend czy lokalnej kuchni. Wiedza i kreatywność Przewodników Inspiracji gwarantują ciekawą podróż w głąb historii miasta, przez nowoczesne place, wąskie uliczki i nieistniejące już miejsca. Jeśli szukasz czegoś więcej niż spacer, wybierz zwiedzanie rowerem, warsztaty fotograficzne lub grę miejską.

przewodnik.lublin.eu

INFORMACJE TURYSTYCZNE

CENTRUM INSPIRACJI TURYSTYCZNEJ

ul. Jezuicka 1-3,
tel. +48 533 391 569
info@lotml.org
www.lublininfo.com
Otwarte: pn.–nd. 10.00–18.00
10.00–20.00 (lipiec–sierpień)

LUBELSKI OŚRODEK INFORMACJI TURYSTYCZNEJ I KULTURALNEJ

ul. Krakowskie Przedmieście 6
tel. +48 81 532 44 12
info@loitik.eu
Otwarte: pn.–nd.
9.00–19.00 (kwiecień–wrzesień)
9.00–17.00 (październik–marzec)

PUNKT INFORMACJI TURYSTYCZNEJ W PORCIE LOTNICZYM LUBLIN

ul. Króla Jana III Sobieskiego 1
21-040 Świdnik
tel. +48 81 532 44 12
info@loitik.eu
www.lublintravel.pl

ORGANIZACJE TURYSTYCZNE

BIURO OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO PTTK

ul. Krakowskie Przedmieście 78
tel. +48 81 532 87 04
biuro@bortpttklublin.pl
www.bortpttklublin.pl
Otwarte: pn.–pt. 9.00–17.00

FUNDACJA „VIA JAGIELLONICA”

ul. Marii Curie-Skłodowskiej 3/15
tel. +48 81 441 11 18
zachod-wschod@tlen.pl
www.zachod-wschod.pl

MUZEA

**MUZEUM NARODOWE
W LUBLINIE**
ul. Zamkowa 9,
tel. +48 81 532 50 01
www.mnwl.pl

• Muzeum Historii Miasta
pl. Łokietka 3
(Brama Krakowska),
tel. +48 81 532 60 01

• Muzeum Martyrologii
„Pod Zegarem”
ul. Uniwersytecka 1,
tel. +48 81 533 36 78

• Muzeum Literackie
im. Józefa Czechowicza,
ul. Złota 3,
tel. +48 81 532 30 93 do 91

• Dworek Wincentego Pola
ul. Kalinowszczyzna 13,
tel. +48 81 747 24 13

**WIEŻA TRYNITARSKA
I MUZEUM ARCHIDIECEZJALNE
SZTUKI RELIGIJNEJ**
ul. Królewska 10,
tel. +48 695 475 152

**PAŃSTWOWE MUZEUM
NA MAJDANKU**
ul. Droga Męczenników
Majdanka 67 A
tel. +48 81 710 28 33
www.majdanek.eu

**MUZEUM HISTORII JESZWIW
MĘDRCÓW LUBLINA**
ul. Lubartowska 85,
tel. +48 81 478 50 63
www.hotelilan.pl/atraccje

MUZEUM WSI LUBELSKIEJ
al. Warszawska 96,
tel. +48 81 533 85 13,
tel. +48 81 533 31 37
www.skansen.lublin.pl

INSTYTUCJE KULTURY I ATRAKCJE

**OŚRODEK „BRAMA
GRODZKA – TEATR NN”**
ul. Grodzka 21,
tel. +48 81 532 58 67
www.teatrnn.pl

**DOM SŁÓW – IZBA
DRUKARSTWA**
ul. Królewska 17,
tel. +48 81 534 52 33
www.teatrnn.pl/domslow/

**CENTRUM KULTURY
W LUBLINIE**
ul. Peowiaków 12,
tel. +48 81 466 61 00
www.ck.lublin.pl

Wydawca:
Marketing Miasta
Urząd Miasta Lublin
ul. Rynek 8, 20-111 Lublin
tel. +48 81 466 19 34
www.lublin.eu

TEATR STARY W LUBLINIE
ul. Jezuicka 18,
tel. +48 81 466 59 25
www.teatrstary.eu

**IZBA PAMIĘCI ŻYDÓW
LUBLINA**
ul. Lubartowska 10,
tel. +48 602 473 118

OGRÓD BOTANICZNY UMCS
ul. Willowa 58/60,
tel. +48 81 743 49 00
www.garden.umcs.lublin.pl

Redakcja i korekta:
Paulina Kowalczyk
Fotografie:
Urząd Miasta Lublin

Lublin 2024

I LUBLIN

URZĄD MIASTA LUBLIN

tel. +48 81 466 19 34

e-mail: marketing@lublin.eu

Rynek 8, 20-111 Lublin

FB: @Miasto Lublin IG: @miastolublin

lublin.eu

ISBN -978-83-67655-14-9